

L'ús pragmàtic de la forma verbal *crec (que)* en les interaccions parlamentàries

Lucie Kuzmová
Universitat Masaryk Brno

1. Introducció

La primera persona singular del present d'indicatiu del verb doxàstic *creure* és una forma bastant freqüent en diferents gèneres en els quals, a més, exerceix diferents funcions pragmàtiques. La pragmàtica internacional ha dedicat una atenció bastant significativa a l'estudi dels equivalents d'aquesta forma verbal d'altres llengües, per exemple, en anglès (Simon-Vandenberg, Fetzer), o en castellà (De Saeger, González Ruiz). Pel que fa a la pragmàtica catalana, fins ara *crec (que)* no ha rebut una atenció gaire profunda, encara que trobem al·lusions sobre el seu comportament pragmàtic, per exemple, en González o Cuenca, que l'estudien conjuntament amb altres formes modals observant les seves funcions epistèmiques (Cuenca) i evidencials (González, Cuenca). En un treball nostre (Rossowová) ens vam proposar estudiar les funcions pragmàtiques de la forma verbal esmentada en un corpus de llenguatge escrit, el present treball procura estendre l'estudi al llenguatge oral emprat en el gènere discursiu de les interaccions parlamentàries i observar les diferències de l'ús pragmàtic que s'hi produeixin.

La literatura internacional dedicada al tema apunta en la polifuncionalitat de la forma verbal *crec (que)*. D'una banda, comptem amb estudis que subratllen la seva capacitat d'expressar funcions atenuants en el discurs, considerant *crec (que)* com a una de les formes típiques de l'atenuació pragmàtica (Caffi, Soler), d'altra banda, trobem treballs que emfasitzen la importància d'aquesta forma doxàstica en intensificar un enunciat, a més, segons alguns treballs la funció intensificadora de *crec (que)* pot esdevenir més freqüent en alguna mena de discursos, com, per exemple, en el parlamentari (p. ex., Fuentes Rodríguez, Cuenca). A més a més, aquestes dues categories pragmàtiques, és a dir, l'atenuació i la intensificació, no sembla que siguin les úniques que caracteritzin l'esmentada polifuncionalitat. El present article pretén aprofundir en l'estudi de les funcions pragmàtiques de la forma verbal *crec (que)* i comprovar el seu comportament pragmlingüístic en el discurs parlamentari, que representa una mena de discurs oral, els resultats de l'anàlisi es contrastaran parcialment amb els resultats de l'anàlisi dels gèneres escrits duta a terme anteriorment (Rossowová).

2. El marcador pragmàtic *crec (que)* i les categories pragmàtiques de l'atenuació i la intensificació

Els marcadors pragmàtics són senyals de les potencials intencions comunicatives dels parlants (Fraser), la forma verbal catalana *crec (que)* és un dels marcadors que actuen en el nivell interpersonal, igual que, per exemple, *sembla*, *probablement* i molts altres. Els marcadors pragmàtics interpersonals addueixen informacions modals a les proposicions emeses pels interlocutors, o sigui, especifiquen l'actitud del locutor cap al que diu. Es refereixen al grau o font de coneixement d'una informació que es dona a conèixer, a l'opinió subjectiva de la persona que parla, i també a la intenció il·locutiva concreta d'un acte de parla determinat considerant les relacions interpersonals existents entre els interlocutors. Dels valors del verb *creure* es desprèn el seu caràcter subjectivitzador, aquestes funcions bàsiques es poden lligar sovint a les funcions mitigants o reforçadores del valor il·locutiu d'una proposició (Cuenca). Cuenca també afirma que la forma verbal *crec (que)* amb l'ús modal sembla ser opcional, això vol dir

que no és imprescindible per a la interpretació bàsica de l'enunciat: “[...] it does not seem to contribute to the propositional content of the utterance, and its function is purely pragmatic, i.e. that of indicating subjectivity, commitment and conviction” (378). L'accepció modal del verb, l'única que s'estudia en aquest treball, no aporta contingut proposicional, sinó que es relaciona amb l'actitud proposicional.

La forma verbal *crec (que)* pot despertar en el discurs lectures epistèmiques febles o fortes. El valor feble o epistèmic es basa en el baix compromís de l'emissor amb la informació que comunica, es refereix a la seva incertesa, que pot ser real o fins i tot fingida. El valor fort o d'opinió es basa en el fet que l'emissor es compromet amb la validesa del contingut del missatge (Simon-Vandenberg).

Ja s'ha dit que la tradició lingüística internacional sol considerar la forma verbal *crec (que)* i els seus equivalents d'altres llengües una de les formes típiques per a expressar la mitigació. L'atenuació és una estratègia conversacional que busca la reducció de la força il·locutiva d'un acte de parla o la força d'una determinada expressió (Briz Gómez 2003). Els elements lingüístics atenuants es fan servir sovint amb l'objectiu de protegir la imatge personal d'un dels interlocutors o fins i tot de tots dos parlants. Per a la finalitat del present treball és important la capacitat de l'atenuació lingüística, entre d'altres valors pragmàtics, de disminuir el compromís de l'emissor amb el que diu mitjançant l'expressió de la modalitat epistèmica. De vegades, l'atenuació s'ha relacionat directament amb la cortesia verbal (Brown, Levinson; Puga). No obstant això, encara que l'ús de l'atenuació com a recurs d'expressió de la cortesia sigui bastant freqüent, aquesta estratègia conversacional també pot tenir altres funcions en el discurs. Un enunciat no es mitiga sempre tan sols per raons cortesanes, sinó que sovint s'empra també amb finalitats estratègiques, ja que un missatge mitigat pot esdevenir més acceptable per als interlocutors.

També ja s'ha especificat que alguns autors consideren molt important la funció reforçadora de la forma verbal *crec (que)* en el llenguatge parlamentari, per tant, hi ha raons per voler comprovar aquesta rellevància pel que fa a la llengua catalana. Briz Gómez (2017) defineix la intensificació lingüística com a una estratègia comunicativa que reforça el que es diu o els punts de vista dels interlocutors. La intensificació representa una eina social que és capaç de reforçar la valoració o l'amenaça de la imatge personal dels interlocutors. Al mateix temps, la intensificació sovint funciona com a una excel·lent eina argumentativa, és un mecanisme que pot ajudar a convèncer l'altra persona, per aquesta raó, no estranya que sigui una eina eficaç en la política. Com veurem, la versemblança de les proposicions dels parlants es busca sovint a través de la maximització de la força de les opinions exposades, ja siguin coincidents o contràries. Briz Gómez (2017) distingeix tres funcions generals de la intensificació: la de l'autoreafirmació, es tracta de la reafirmació del que diu el parlant i de la seva imatge personal, la de l'aloreafirmació, que es refereix a la reafirmació del que diu l'interlocutor o una altra persona i de les seves imatges personals i, la darrera, la funció de la contrareafirmació, que és la reafirmació contrària al que diu l'interlocutor o una altra persona, afirmació realçada contra l'altra persona i reforç, de vegades amenaçador, contra la seva imatge personal.

Les funcions atenuants o intensificadoras de la forma verbal *crec (que)* es poden distingir només a base de l'estudi acurat del context de parla, ja que la mateixa forma pot servir com a estratègia per a l'expressió de totes dues funcions i, a més, també pot servir per a una altra funció pragmàtica.

3. Interacció parlamentària

Segons Cantos el debat parlamentari representa un gènere discursiu oral considerablement formalitzat i, a més, determinat mitjançant una sèrie de regles que regulen, per exemple, l'espai temporal de les intervencions, l'ordre dels torns de parla, els temes tractats en les intervencions, el paper del moderador i el comportament respectuós dels participants. No obstant això, encara que les intervencions normalment comencen i acaben amb una delicadesa notable, no és gens estrany que les intervencions incloguin atacs verbals als representants d'altres partits, crítiques obertes, etc. A continuació posem alguns exemples de la regulació explícita de la interacció:

- (1) El president: Té raó, diputada. Silenci, diputats, diputades. Continuí, si us plau. (Sessió 47, 41)
- (2) El president: Gràcies, diputada. Per respondre a la pregunta té la paraula el conseller d'Interior, el senyor Miquel Buch. Quan vulgui, conseller.
El conseller d'Interior (Miquel Buch i Moya): Gràcies, president. Bon dia, diputades i diputats. (Sessió 48.2, 15)

Bitonte & Dumm especifiquen que en la dinàmica de les interaccions parlamentàries hi intervenen tres interactuants diferents: el parlant o l'orador, el destinatari del discurs representat per l'assemblea, i el president del Parlament, que dirigeix els debats i jutja els comportaments que no respectin la cortesia parlamentària. El destinatari de tota la interacció, és a dir, l'assemblea, és un col·lectiu format pels diputats, els assistents, el públic i els mitjans de comunicació. A més, la retòrica utilitzada en les intervencions parlamentàries arriba a una audiència massiva gràcies a la mediatització. Aquest fet influeix sobre diferents aspectes del discurs, com ara la forma (*logos*), la manera d'adreçar-se al destinatari (*pathos*) o la imatge del polític (*ethos*).

Per a les interaccions parlamentàries és característica la força amb la qual s'intenta acompanyar l'argumentació dels parlants, els arguments normalment tendeixen a ser expressats d'una manera bastant contundent. Per aquesta raó, les intervencions dels locutors solen estar acuradament premeditades i preparades, sovint es basen en un text escrit, encara que el nivell d'elaboració sol ser més baix en els torns de rèpliques i contrarèpliques. L'objectiu de la retòrica del discurs parlamentari es dirigeix a buscar el triomf del parlant o del partit al qual pertanyi i amb això la derrota de l'oposició, per exemple. A més a més, sovint la confrontació va lligada a la degradació de la imatge del rival polític en emfatitzar, per exemple, el desacord amb les seves postures o els fets realitzats. El llenguatge parlamentari es caracteritza per la competitivitat i conflictivitat que serveixen per a realçar el valor dels arguments presentats pel locutor que procura persuadir l'audiència de la validesa de les seves opinions, es tracta d'un text fonamentalment argumentatiu.

4. Metodologia

Per a dur a terme l'anàlisi proposada s'aprofiten els Diaris de Sessions del Parlament de Catalunya de les primeres sis sessions de l'any 2020 (XII legislatura) efectuades pel Ple del Parlament durant els mesos de gener i febrer. Els textos complets dels Diaris de Sessions són accessibles públicament a través de la pàgina web del Parlament de Catalunya, on es troben també les gravacions corresponents a les transcripcions disponibles a la web. El corpus establert inclou en total 198 068 paraules i les gravacions corresponents comprenen 31 hores de sessions. En els sis Diaris analitzats hem trobat 220 ocurrences de la forma verbal *crec (que)* provinents de 42 parlants diferents. Un dels objectius del treball, com ja s'ha dit, és comparar els resultats obtinguts de l'anàlisi del discurs parlamentari oral amb els resultats de l'anàlisi

realitzada sobre la llengua escrita, ja que creiem que les estratègies atenuants i intensificadores poden variar en els llenguatges oral i escrit. Els estudis futurs podrien centrar-se en les tendències estratègiques de la forma verbal en qüestió en la llengua col·loquial.

Al llarg de l'anàlisi només tenim en compte els casos de *crec (que)* amb la funció de marcador pragmàtic modal, que no addueix contingut proposicional, sinó que es refereix a l'actitud proposicional, a l'avaluació subjectiva del parlant o al grau del seu compromís epistèmic (Nuyts). Com a conseqüència, queden excloses de l'anàlisi les accepcions proposicionals del verb, com ara, *crec en, ja ho crec*, etc.

Es procedeix a una anàlisi qualitativa per tal de veure el comportament i les funcions de la forma verbal *crec (que)* detectada en les sessions parlamentàries analitzades i a una anàlisi quantitativa per a veure la freqüència de la lectura feble o la forta en relació amb la seva funció pragmàtica atenuant o intensificadora d'acord amb les necessitats argumentatives dels locutors. Al llarg de l'anàlisi utilitzem la teoria dels actes de parla (Searle) d'acord amb la qual distribuïrem les proposicions de la interacció parlamentària en grups segons la seva força il·locutiva. Considerem també l'estructura sintàctica del verb estudiat, la seva posició o la coaparició d'altres recursos lingüístics en relació amb el valor pragmaligüístic de la forma verbal estudiada.

Totes les ocurrències s'estudien observant el context en el qual es produeixen. En les mostres dels usos concrets procedents del corpus reproduïm el fragment de l'enunciat on apareix la forma verbal *crec (que)*, ja que tenir en compte el context és imprescindible per a la interpretació correcta de les dades. Entre parèntesis darrere de cada mostra s'especifiquen la sessió i la pàgina del Diari de les quals s'ha extret l'exemple en qüestió.

5. El valor pragmàtic de la forma verbal *crec (que)* en relació amb l'estructura sintàctica

Ens hem proposat estudiar aquí la primera persona del singular del present d'indicatiu del verb doxàstic *creure*. La forma verbal *crec (que)* repercuteix formalment en diferents construccions sintàctiques, algunes de les quals, com veurem a continuació, es relacionen directament amb funcions pragmàtiques concretes.

Dins del nostre corpus d'estudi la forma *crec (que)* es manifesta integrada sintàcticament en la majoria de casos (217 exemples - 99%), però també hi trobem l'ús parentètic i sintàcticament independent (3 exemples - 1%). Les possibilitats combinatòries de les dues estructures són diferents i s'especificaran en els apartats següents.

5.1 La forma parentètica -*crec*-

La forma parentètica apareix sempre entre pauses, en el nostre cas, a més, la trobem inserida només en la posició interior de la proposició. No trobem cap exemple de la posició final total de la proposició, encara que és de suposar que en un corpus més ampli aquesta posició també resultaria rellevant. En tots tres exemples dels quals disposem, apareix només la forma verbal *crec* entre pauses sense la presència de cap altre element. Afecta tant els actes de parla assertius com els directius, i en tots els actes disponibles origina la lectura forta del verb indicant l'opinió personal de l'emissor. En els tres exemples que hem pogut analitzar, *crec* parentètic es fa servir amb la funció atenuant de la proposició. La funció suavitzant sembla directament vinculada a la construcció parentètica del verb, s'afegeix a l'acte de parla en el moment en el qual el parlant s'adona que el que acaba de dir pot provocar una amenaça per a les imatges personals dels interlocutors. La presència de l'atenuant parentètic pretén suavitzar els efectes d'allò que es diu i evitar que es percebi com a massa directe.

Primer veurem un exemple de l'ús parentètic del verb *creure* en un acte de parla exhortatiu:

- (3) Vosaltres sou la veu del poble, també? Entreu en una retòrica independentista frontista, que jo crec que no hauríem i no hauríeu crec de compartir. (Sessió 48.3, 18)

Encara que el parlant ja ha suavitzat els possibles efectes negatius de l'exhortació mitjançant la primera forma *crec que* i el condicional, decideix afegir també la forma parentètica immediatament darrere de l'exhortació que es dirigeix obertament als seus interlocutors. El parlant subratlla que el que acaba d'emetre és només una consideració seva que no ha de coincidir amb l'opinió d'altres persones i d'aquesta manera intenta prevenir el possible perjudici de les imatges personals de les persones implicades en la interacció. D'una banda, protegeix la seva imatge en mostrar que ell no és una persona que limiti l'actuació dels altres i, d'altra banda, protegeix la imatge dels interlocutors mostrant que són persones dignes de decidir lliurement sobre la seva actuació.

El segon exemple representa un acte de parla assertiu:

- (4) Avui mateix, El País, em sembla que és, publica un treball molt interessant, crec, sobre la situació dels museus a Catalunya. (Sessió 48.3, 104)

En l'afirmació anterior, l'emissor restringeix la validesa del que diu explicitant que només es tracta d'una opinió personal que no ha de coincidir necessàriament amb la realitat. A través de *crec* parentètic intenta prevenir el fet que el puguin culpar de mentider o incompetent, etc., així evita la possible amenaça de la seva imatge personal.

De totes maneres, per a extreure resultats més generals, necessitaríem comptar amb un nombre més elevat de la forma verbal *crec* parentètica.

5.2 La forma integrada *crec (que)*

La gran majoria de les proposicions (217 exemples) es construeix amb la forma integrada del verb *creure* que es combina o directament amb un infinitiu (3 exemples) o amb la conjunció *que* introduint una oració subordinada amb un verb en indicatiu o condicional (209 exemples), o la forma verbal *crec* apareix negada i la conjunció *que* introdueix una oració subordinada amb un verb en subjuntiu (5 exemples).

Pel que fa a l'estructura més freqüent dins de la nostra base de dades, o sigui, *crec que* i una oració subordinada en indicatiu o condicional, aquesta pot ser portadora tant de la lectura feble del verb com de la lectura forta. De totes maneres, en el discurs parlamentari es mostra molt més productiva la lectura forta, ja que la lectura feble es codifica en tan sols 5 casos. Sembla que els polítics es volen presentar com a seguríssims del que diuen, l'expressió de la incertesa no és una estratègia gaire útil per a l'argumentació parlamentària. En aquest cas, la construcció no es pot relacionar clarament amb cap de les funcions proposades, el tipus d'estratègia depèn del context d'enunciació, ja que el valor atenuant es codifica en 7 casos (5 de lectura feble i 2 de la forta) i el valor intensificant es desenvolupa en 202 casos, que són tots de lectura forta. La construcció emprada pot servir per a expressar totes dues funcions pragmàtiques d'acord amb el context i les necessitats comunicatives del parlant.

Si comparem les dades amb els resultats de l'anàlisi realitzada sobre el corpus escrit de gèneres diferents (Rossowová), on l'ús atenuant de *crec (que)* més una oració en indicatiu o condicional apareixia amb gairebé la mateixa productivitat que l'ús intensificant, a més, amb més proporció de la lectura feble del verb, veiem que la interacció parlamentària presenta certes particularitats. D'aquestes dades es dedueix que

als polítics no els interessa gaire mostrar-se insegurs d'alguna cosa, al contrari, més aviat volen projectar les seves opinions personals i fer-les servir com a arguments potents per a aconseguir un objectiu comunicatiu determinat. Aquest fet també es reflecteix en la funció pragmàtica d'intensificació que és l'estratègia majoritària que transmeten les proposicions analitzades en aquest apartat. A través de l'expressió de la seva opinió volen augmentar la seva imatge com a persona capaç de decidir, argumentar, influir en l'opinió d'altres persones, ja que les seves opinions sovint es presenten com a favorables per a molta gent.

La funció atenuant de la forma integrada *crec que* i un verb en indicatiu es pot observar a l'exemple que segueix.

- (5) Una dada gens menyspreable: crec que era l'any passat, o l'altre, ara no ho recordo, que estàvem a l'entorn dels 500 milions d'euros en vendes a l'any d'exportacions. (Sessió 49.1, 29)

L'exemple (5) representa una de les poques codificacions de la lectura feble de la forma *crec (que)* del nostre corpus. El parlant manifesta a través del verb el seu baix compromís amb la informació que proporciona, admet no recordar-la exactament suavitzant així l'asseveració i preservant d'aquesta manera la seva imatge. És una estratègia per a evitar atacs a la validesa de les seves afirmacions. L'important aquí són les xifres de vendes del passat no gaire llunyà i no l'any concret.

Hem dit que en les interaccions parlamentàries preval la funció intensificadora d'aquesta estructura, serveixi com a exemple l'enunciat següent.

- (6) Per tant, jo crec que si aquesta legislatura acaba passant a la història per alguna cosa serà precisament per la passivitat del Govern, un govern que en un any i mig ha estat incapaç d'aprovar uns pressupostos i que, quan sembla –quan sembla, després m'hi acabaré referint, a això– que vostès els podrien acabar aprovant, diuen que convocaran eleccions, no? (Sessió 49.1, 16)

En aquest cas som davant la lectura forta del verb, el parlant expressa una opinió, que inclou una crítica, i ho fa d'una manera bastant forta. Per a emfatitzar-la se serveix d'altres elements lingüístics que fan inequívoca la seva postura, es tracta de l'explicitació de la seva personalitat (el pronom *jo*), la presentació de l'afirmació com a conseqüència dels fets (conjunció il·lativa *per tant*), l'èmfasi en els aspectes negatius del Govern (l'adverbi *precisament*), justificació de la seva opinió, el marcador de confirmació de pregunta (*no?*), etc. L'argumentació del parlant recolza en diferents recursos que li permeten mostrar-se segur. L'objectiu de l'afirmació és influir també en l'opinió dels receptors del missatge, eixamplar el cercle de persones que comparteixin la crítica expressada.

A més d'aquestes construccions formals majoritàries, trobem també 3 casos de la forma verbal *crec que* seguida d'un infinitiu (7) i 5 casos de la forma verbal *crec* negada en combinació amb la conjunció *que* i un verb subordinat en subjuntiu (8). Vista l'aparició marginal de totes dues estructures dins el material estudiat no aconseguim extreure'n conclusions pertinents i les indicacions sobre el seu ús pragmàtic només reflecteixen tendències que s'haurien de confirmar en un corpus més ampli. Els exemples exposats serveixen sobre tot només per completar les possibilitats combinatòries de la forma integrada en la construcció amb una altra forma verbal.

- (7) Jo crec que estar tot el dia amb aquesta actitud política i centrats en el monotema no us salvarà de l'hòstia electoral que us fotreu en uns mesos.

(Veus d'«Oh!» Alguns aplaudiments.) Us ho dic sincerament. (Sessió 48.3, 68)

En aquest exemple, igual que en els altres que hem pogut analitzar, s'identifica la funció intensificant de la forma verbal *crec (que)* basant-se en la lectura forta del verb. Aquí l'opinió del parlant s'intensifica també amb l'afirmació següent que explicita la franquesa del parer.

- (8) El que vostè ha dit són grans paraules, grans objectius dels que, sens dubte, no crec que ningú que estigui avui en aquest hemicicle hi pugui estar en contra. (Sessió 49.1, 48)

La negació del verb *crec* regent es lliga en tots els cinc casos a l'atenuació de l'enunciat, el verb expressa la lectura forta. A l'exemple (8) el mecanisme suavitzca els efectes negatius que pugui despertar l'opinió en els destinataris, ja que si hi ha alguns que no estiguin a favor de les paraules exposades, aquests podrien percebre la proposició expressada d'una manera més directa com a crítica oberta de la seva postura. L'emissor prevé amb l'estratègia esmentada una possible confrontació de les imatges personals. La negació aparentment no recau sobre els aspectes relacionats amb els destinataris de la proposició, sinó que és traslladada a l'oració principal on formalment només s'explica que és el que l'emissor no creu sense fer explícit el que sí que creu, consegüentment la negació no sembla ser tan directa. La negació de la proposició principal afecta la posició subjectiva de l'emissor i amb això es redueix la força assertiva del missatge. Encara que el nombre d'exemples d'aquesta estructura sintàctica és baix en aquest estudi, la tendència indicada correspon al seu ús pragmàtic en el corpus escrit analitzat prèviament (Rossowová).

Resumim la proporció de les diferents construccions sintàctiques de la forma verbal *crec (que)* en relació amb l'expressió de la intensificació i l'atenuació lingüístiques a continuació.

Taula 1. Proporció de les construccions sint. de *crec (que)* en la intensificació i l'atenuació

	f. parentètica		<i>crec</i> + infinitiu		<i>crec que</i> + ind., cond.		<i>no crec que</i> + subj.	
	fort	feble	fort	feble	fort	feble	fort	feble
Intensificació			100%		97%			
Atenuació	100%				1%	2%	100%	

5.3 L'explicitació del subjecte amb el pronom personal *jo*

Les funcions pragmàtiques de la forma verbal *crec (que)* identificades en el corpus parlamentari sovint troben suport en altres recursos lingüístics amb la mateixa funció. Per tant, per exemple, en una proposició carregada d'intensificació sovint hi trobem una barreja d'elements intensificadors diferents, adverbis de manera o grau, repeticions o justificacions, mitjançant els quals es busca insistir en la validesa de l'acte de parla emès i despertar l'atenció dels receptors.

Sorprèn una mica l'alta incidència del pronom personal *jo* amb la funció sintàctica de subjecte de la forma verbal *crec (que)*. La forma *crec (que)* no fa servir el subjecte explícit en 127 (57%) casos i ho fa en 93 (43%) casos, veiem que la diferència en la freqüència de l'emprament no és gaire gran. No obstant això, si comparem aquestes dades amb la freqüència de l'explicitació del subjecte en el corpus escrit, que s'hi va detectar només en 21 casos del total de 199 proposicions analitzades, considerem que ens hauríem de parar a pensar si l'explicitació del subjecte no exerceix una funció pragmàtica específica en les interaccions parlamentàries, a més de ser una de les

marques del caràcter oral del discurs parlamentari (Alcaide Lara). Ja hem vist que el discurs parlamentari representa un discurs oral específic en el qual la forma verbal *crec (que)* busca primordialment la intensificació dels actes verbals emesos. La presència del subjecte explícit no és obligatòria, ja que es pot deduir de la forma verbal, és a dir, el subjecte sintàctic va implícit en les desinències verbals. Soler Bonafont suggereix que l'explicitació del subjecte en el missatge el pot convertir en un element més informatiu des del punt de vista pragmàtic.

La comparació de les dades ens permet observar que l'especificació pronominal del subjecte sintàctic no depèn de la lectura forta o feble del verb ni dels seus valors pragmàtics, és a dir, es pot donar tant en una proposició atenuada com en una proposició intensificada.

Com s'acaba de dir, la presència del subjecte explícit pot produir tant l'atenuació com la intensificació. Però quines són les motivacions pragmàtiques del subjecte explícit en els enunciats atenuats i en els intensificats? Com que en el nostre corpus no hi ha gaires proposicions atenuades (15 casos) en comparació amb les intensificades (205 casos) i menys encara les atenuades mitjançant el pronom personal *jo*, no intentarem aquí esbrinar les motivacions pragmàtiques del subjecte explícit atenuant, aquest aspecte hauria de trobar espai en un corpus més dotat d'intervencions mitigades. D'altra banda, sembla que en les proposicions a les quals el parlant vol imprimir més força argumentativa, el subjecte explícit *jo* serveix per a fer més visible la figura del parlant, l'ajuda a projectar la personalitat d'un parlant competent, segur en els seus arguments, etc., i d'aquesta manera s'aconsegueix posar més èmfasi al que es diu.

- (9) El Govern s'ha d'avançar en totes les mesures per tal d'exemplificar aquesta feina –que jo crec que ens correspon a totes i a tots en aquest país– de fer, de posar fronteres, murs, a les temptacions de la corrupció. (Sessió 48.2, 110)

En (9) el parlant manifesta la seva convicció respecte al que diu, la proposició és de caràcter argumentatiu. L'aparició del subjecte explícit defensa d'una manera més forta el que es diu, el pronom personal subratlla la seva pròpia opinió, que, a més, es considera socialment apropiada. En aquesta mena d'exemples, que suposen la gran majoria, el subjecte explícit *jo* respon a una orientació argumentativa de reforç del contingut proposicional enunciat. El locutor aprofita el pronom *jo* explícit per a ressaltar la seva autoritat i així maximitza la imatge pròpia.

Encara que l'anàlisi ha proporcionat una freqüència lleugerament més elevada de casos de la forma verbal *crec (que)* amb el subjecte implícit, l'aparició del subjecte explícit és significativa. En gairebé tots els casos, el pronom personal *jo* acompanya una proposició intensificada en la qual el subjecte explícit intenta convertir en més convincent la informació que es publica.

6. L'orientació de la intensificació continguda en les proposicions amb *crec (que)*

Ja s'ha constatat que el valor majoritari de la forma verbal *crec (que)* en el discurs de les sessions parlamentàries analitzades en aquest treball és l'intensificador. La intensificació es pot orientar a reafirmar tres aspectes diferents, Briz Gómez (2017) distingeix l'autoreafirmació, l'aloreafirmació i la contrareafirmació. L'anàlisi de les nostres dades revela que se centra sobre tot en la intensificació dels aspectes positius que estan relacionats amb el parlant subratllant la seva imatge (l'autoreafirmació) i es dona en 109 casos intensificats, i en la intensificació dels aspectes negatius que tenen a veure amb la imatge de l'interlocutor, augmentant la crítica en 61 casos (la contrareafirmació). El que no és gaire freqüent en aquesta mena de discurs és l'aloreafirmació, de la qual hem detectat només 35 casos. Es veu que amb aquest recurs

lingüístic els polítics no es preocupen gaire d'intensificar i reafirmar la imatge de l'altra persona. És a dir, el seu comportament verbal es dirigeix primàriament, d'una banda, a construir la seva pròpia identitat de parlants i actors públics competents, i, d'altra banda, a destruir la imatge pública de l'oposició, es tracta d'un recurs clarament estratègic la funció del qual és donar suport a la posició pròpia.

Vegem ara exemples de les diferents funcions de la intensificació provinents del nostre corpus de treball. L'autoreafirmació es percep, per exemple, a (10) on el parlant recalca l'afany de dedicar-se a un tema significatiu des de diferents punts de vista, perquè no passi desapercebut i perquè els destinataris valorin la seva conducta, aspectes que estan a favor de la seva imatge positiva.

- (10) I jo crec que hem fet l'esforç màxim, diguem-ne, de ser multifactorials en aquesta intervenció, tocant diversos temes que afecten els joves. (Sessió 48.4, 58)

Ja hem dit que la funció de l'aloreafirmació de la intensificació lingüística és la menys productiva per a la forma verbal *crec (que)* en les interaccions parlamentàries, fet que ens sembla lògic tenint en compte el context del discurs parlamentari, en el qual el benefici de l'interlocutor no es presenta com a prioritari. La nostra mostra ofereix, per exemple, la rèplica (9) en la qual s'expressa l'acord amb l'altra persona considerant la seva opinió encertada.

- (11) Crec, diputat, que no tornaré a tenir una altra sessió en la qual estigui tan d'acord amb vostè, eh? (Sessió 48.2, 25)

Val la pena esmentar que, de vegades, si ja una proposició conté la intensificació de la imatge positiva de l'altra persona, es lliga al mateix temps a la reafirmació de la pròpia, ja que inclou totes dues imatges. Per tant, des del punt de vista social reafirma la imatge de tots dos participants de l'acte verbal.

La contrareafirmació és una estratègia bastant freqüent en el discurs parlamentari. La forma verbal *crec (que)* intensificadora amb aquesta funció s'empra per a expressar l'opinió del parlant subratllant els fets realitzats pels altres amb els quals no s'està d'acord. La finalitat d'aquesta estratègia sol ser posar èmfasi en la crítica de l'altra persona per a guanyar una posició millor considerada per a si mateix. Els atacs a la imatge de l'interlocutor són intencionats, el que interessa és que siguin inequívocs, d'aquesta manera poden reforçar l'argumentació del parlant. A l'exemple (12) es critica l'enfocament d'una felicitació de l'any nou per a emfasitzar que en realitat es tracta d'un enfocament comú de la política de tot el partit, fet que el parlant considera mal vist i pretén deixar-ho ben clar per a confirmar la seva pròpia posició.

- (12) I ens preocupa més la posició del Partit Socialista, perquè també assumeixen aquest discurs dels grups separatistes, no només felicitant l'any, senyor Iceta, que jo crec que va ser molt desafortunada la seva felicitació d'any nou que va penjar al Twitter, assumint directament les tesis dels grups independentistes... (Sessió 47, 55)

Les dues funcions més freqüents de la intensificació exercida per la forma verbal *crec (que)* identificades en la nostra anàlisi reflecteixen la típica competitivitat dels polítics. En el quadre següent es resumeix la productivitat de les diferents funcions de la intensificació lingüística identificades en les interaccions parlamentàries estudiades.

Taula 2. Productivitat de les funcions de la intensificació en el discurs parlamentari

Intensificació		
Autoreafirmació	Aloreafirmació	Contrareafirmació
53%	17%	30%

7. El tipus d'acte de parla i la funció pragmàtica

Ens interessa saber també quina mena d'actes de parla segons la taxonomia de Searle afecta la forma verbal *crec (que)* amb més freqüència, a base d'aquestes dades intentarem explicar la relació entre les diferents funcions pragmàtiques i el tipus d'actes de parla que reflecteixin l'ús dins de les sessions parlamentàries. Del total de 220 mostres de la forma verbal doxàstica *creure* en la primera persona de singular, la majoria pertany als actes de parla assertius (188, que representen 85%), la resta són actes de parla directius (32, que representen 15%). Com veurem, cap d'aquests dos tipus d'actes de parla no es lliga directament ni amb el valor fort ni amb el valor feble del verb, encara que ja sabem que el feble apareix molt poc al nostre corpus d'estudi, tots dos valors són possibles tant en els actes de parla assertius com en els directius.

7.1 Actes de parla assertius

Com demostren les dades anteriors, en el corpus predomina el predicat doxàstic en la primera persona singular en els actes de parla assertius, a través dels quals l'emissor presenta els fets com a reals, es basen en la creença de l'emissor que la proposició és veritable (Haverkate). La relativament alta aparició de la forma *crec (que)* en els actes de parla assertius en els Diaris de Sessions es pot explicar per la naturalesa d'aquesta mena de discurs. Ja s'ha dit que es tracta d'un discurs altament estratègic i argumentatiu, els parlants hi intenten convèncer l'audiència, el públic i els mitjans de comunicació de la veracitat del que diuen, necessiten sostenir les seves postures i la forma verbal *crec (que)* constitueix un recurs verbal efectiu per a transmetre aquests valors. En la majoria dels actes de parla assertius trobem la lectura forta, o valorativa, del verb *creure* (182 casos), que pot aportar tant les funcions atenuants, encara que bastant escassament, com les intensificadores. La presència de la lectura feble no és gaire significativa i no ens permet extraure conclusions generals. La funció atenuant en els actes de parla assertius tampoc és significativa en el discurs parlamentari analitzat, ja que les necessitats discursives dels parlants es dirigeixen cap a un altre objectiu, per tant, creiem que en aquest apartat ja no té sentit aprofundir-hi. De les mostres estudiades es dedueix que la funció de *crec (que)* en els actes de parla assertius és majoritàriament reforçar la informació que comunica el missatge, s'intensifica per dotar-la d'un valor argumentatiu especial. El valor argumentatiu de la forma verbal *crec (que)* neix del fet que el compromís d'adhesió de l'emissor a la veracitat del que transmet es presenta com a alt. En intensificar una asserció mitjançant la forma verbal objecte d'estudi, el parlant reafirma el que diu i al mateix temps crida l'atenció del receptor quant a la seva opinió a fi de trobar la consolidació de la seva posició. La intensificació dels actes de parla assertius els serveix als polítics per a negociar el seu punt de vista i per a ser efectius en l'argumentació que sempre té una finalitat concreta. Aquest recurs sovint ajuda a maximitzar la imatge personal del parlant presentant-lo com a expert o com a parlant de judicis raonables.

7.2 Actes de parla directius

L'objecte il·locutiu dels actes de parla directius és moure l'interlocutor a una certa actuació, es tracta d'ordres i peticions o de consells i suggeriments. Els directius poden suposar profit per al parlant o per a l'interlocutor, o fins i tot per a terceres persones, d'acord amb el context, però en tots aquests casos poden posar en perill les imatges

personals dels interlocutors, perquè poden ser percebuts com a limitadors de la llibertat d'actuació de l'altra persona. No obstant això, en el llenguatge parlamentari analitzat, en tots 32 exemples d'actes de parla directius detectem la lectura forta del verb i en tots els casos, menys 3 de funció atenuant, reconeixem la funció intensificadora. En aquest punt els resultats difereixen dels resultats de l'anàlisi del corpus escrit (Rossowová) en el qual la funció de la lectura forta de *crec (que)* era en la gran majoria atenuant. L'ús intensificador de la forma verbal en qüestió en exhortacions parlamentàries es pot justificar per la necessitat dels parlants de defensar i lluitar per una determinada posició política que es presenta com si fos socialment requerida. En els actes de parla directius la intensificació de l'acte apunta sobre tot en la intensificació de la força il·locutiva de l'exhortació. *Creu (que)* hi representa un reforç pragmàtic mitjançant el qual es pretén insistir en la necessitat de l'acompliment de l'acte descrit, al mateix temps es refereix a la sinceritat del parlant que dona suport a la urgència de l'acte. En els enunciats extrets de les sessions parlamentàries les exhortacions estan enfocades sempre al benefici del grup que realitza la petició o al benefici de la societat.

8. Conclusió

Els parlants aprofiten la forma verbal *crec (que)* per a modalitzar el contingut del que diuen indicant que la informació que es comunica ha sigut sotmesa a l'avaluació subjectiva prèvia i que gràcies a això ara hi ha raons per presentar-la com a postura personal, en el cas de la lectura forta del verb, o com a inseguretat del parlant, en el cas de la lectura feble.

El focus del present treball es dirigeix a estudiar les característiques pragmlingüístiques de la forma verbal *crec (que)* en el llenguatge parlamentari. Com es desprèn de la comparació dels resultats parcials de l'anàlisi amb els resultats obtinguts d'una anàlisi del llenguatge escrit, les interaccions parlamentàries presenten certes particularitats pragmàtiques pel que fa a l'ús de la forma verbal esmentada. La característica més notable es refereix al fet que en aquesta mena de corpus *crec (que)* codifica en la majoria de casos la intensificació de la informació que segueix basant-se en l'expressió de l'opinió personal del parlant tant en els actes de parla assertius com en els directius. Els membres del Parlament destaquen a través d'aquest recurs les seves opinions o les posen en contrast amb les opinions o actuacions d'altres parlamentaris que hi intervenen o els parlants hi insisteixen en la realització d'una acció que sigui dels seu profit o del profit de la societat implicada amb la finalitat de reforçar la seva pròpia posició política. També és considerable l'alta aparició del subjecte explícit *jo*, que acompanya la forma verbal, en comparació amb els gèneres escrits. L'explicitació del subjecte constitueix un altre mecanisme argumentatiu i reforçador del contingut proposicional de l'enunciat i es fa servir gairebé en la meitat de les proposicions extretes del material utilitzat. La presència de la funció atenuant de *crec (que)* o la seva combinació amb altres atenuants no és gaire significativa dins d'aquesta mostra de dades, per tant, es dedueix que la protecció de la imatge personal de l'interlocutor no juga un paper important en les interaccions parlamentàries. Al contrari, el que sí que importa és el reforç de la imatge pròpia del parlant. També ens hem fixat en l'orientació de la intensificació codificada a través de *crec (que)*, que en el discurs analitzat reforça en més de la meitat d'exemples la imatge del parlant i en la tercera part d'exemples reforça les afirmacions contra la imatge de l'altra persona, al reforç de la imatge d'altres persones es dirigeix en tan sols 17% dels exemples analitzats. Es tracta d'un ús clarament estratègic de la forma verbal doxàstica *crec (que)*, en el qual l'empatia no hi és essencial.

La forma verbal *crec (que)* representa en les interaccions parlamentàries una eina d'argumentació eficaç que serveix per a defensar el punt de vista de l'emissor, mitjançant aquest recurs el parlant insisteix en el valor argumentatiu de la seva opinió, serveix també per a intentar convèncer els destinataris de l'enunciat que s'adhereixin a la tesi o a la postura presentades.

Obres citades

- Alcaide Lara, Esperanza R. “El “yo” de los políticos: ¿cuestión de género?” *Discurso & Sociedad* 6 (1) (2012): 5-20.
- Bitonte, María Elena & Zelma Dumm. “El discurso parlamentario: ¿diálogo en la torre de Babel?” En Roberto Marafioti, ed. *Parlamentos. Teoría de la argumentación y debate parlamentario*. Buenos Aires: Biblos, 2007. 169-195.
- Briz Gómez, Antonio. “La estrategia atenuadora en la conversación cotidiana española.” En Diana Bravo, ed. *La perspectiva no etnocentrista de la cortesía: identidad sociocultural de las comunidades hispanohablantes*. Estocolmo: Universidad de Estocolmo, 2003. 17- 46.
- . “Otra vez sobre las funciones de la intensificación en la conversación coloquial.” *Boletín de Filología LII* 2. Santiago: Universidad de Chile (2017): 37-58.
- Brown, Penelope & Stephen Levinson. *Politeness. Some universals in language use*. Cambridge: Cambridge University Press, 1987.
- Caffi, Claudia. *Mitigation: a pragmatic approach*. Oxford: Elsevier, 2004.
- Cantos, Margarita. *Análisis de la modalización y la cortesía en el debate parlamentario*. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra, 2014.
- Cuenca, Maria Josep. “Evidentiality (and epistemicity) in Catalan parliamentary debate.” *eHumanista/IVITRA* 8 (2015): 362-382.
- De Saeger, Bram. “Evidencialidad y modalidad epistémica en los verbos de actitud proposicional en español.” *Interlingüística* 17 (2007): 268-277.
- Diaris de Sessions del Parlament de Catalunya. En línea: www.parlament.cat [Consulta: gener/febrer 2021]
- Fetzer, Anita. “I think, I mean and I believe in political discourse. Collocates, functions and distribution.” *Functions of Language* 21 1 (2014): 67-94.
- Fraser, Bruce. “Pragmatic markers.” *Pragmatics* 6 2 (1996): 167-190.
- Fuentes Rodríguez, Cristina. “La aserción parlamentaria: de la modalidad al metadiscurso.” *Oralia* 13 (2010): 97-125.
- González, Montserrat. “An approach to Catalan evidentiality.” *Intercultural Pragmatics* 2 4 (2005): 515-540.
- González Ruiz, Ramón. “Sintaxis, semántica y discurso: algunas reflexiones en torno a los verbos de opinión (con especial referencia al español).” En Carmela Pérez-Salazar & Inés Olza, eds. *Del discurso de los medios de comunicación a la lingüística del discurso*. Berlin: Frank & Timme, 2014. 245-278.
- Haverkate, Henk. *La cortesía verbal. Estudio pragmalingüístico*. Madrid: Gredos, 1994.
- Nuyts, Jan. “Subjectivity as an evidential dimension in epistemic modal expressions.” *Journal of Pragmatics* 33 (2001): 383-400.
- Puga Larraín, Juana. *La atenuación en el castellano de Chile. Un enfoque pragmalingüístico*. Valencia: Tirant Lo Blanch Libros, 1997.
- Rossovová, Lucie. “La forma verbal *crec* (que) com a recurs de l’atenuació i la intensificació pragmàtiques.” *eHumanista/IVITRA* 18 (2020): 276-288.
- Searle, John Rogers. *Actos de habla. Ensayos de filosofía del lenguaje*. Madrid: Cátedra, 1969.
- Simon-Vandenbergen, Anne-Marie. “The functions of I think in political discourse.” *International Journal of Applied Linguistics* 10 (1) (2000): 41-63.
- Soler Bonafont, M. Àmparo. “La función atenuante en los verbos doxásticos del español.” *Revista Internacional de Lingüística Iberoamericana* XIV-1 (27) (2016): 75-90.